

PROGRAMA D'ACTIVITATS

Novembre

8-9-10 - V Col.loqui sobre *Les catedrals catalanes. Arquitectura i art medieval.*

Les catedrals catalanes representen un ampli i ric panorama on es troba representat tot tipus de manifestació artística —arquitectura, pintura, escultura i arts menors o artesanals— que converteixen aquestes construccions en centres d'una investigació històrica adequada per a aquest *Col.loqui*, amb l'exclusió pròpiament institucional/religiosa.

Les catedrals a estudiar són les estrictament medievals, és a dir: Barcelona, Elna, Girona, Lleida, la Seu d'Urgell, Tarragona, Tortosa i Vic, i el programa definitiu de les sessions és el següent:

dimecres 8:

matí

9,30 hores: recepció dels participants i lliurament del material.

10,00 hores: inauguració i presentació del Col.loqui amb la lliçó inaugural a càrrec del Dr. Xavier Barral, que parlarà sobre "Les catedrals catalanes des de l'època pre-romànica a la gòtica.

12,00 hores: Sessió de Treball, amb la lectura de diverses comunicacions, al finalitzar les quals hi haurà el corresponent col.loqui.

tarda

16,00 hores: Sessió de Treball, amb la lectura de diverses comunicacions, al finalitzar les quals hi haurà el corresponent col.loqui.

dijous 9:

matí

8,00 hores: Sortida amb autocar cap a Tarragona. Visita de la catedral (places limitades. Inscripció en el moment de la recepció dels participants) i lectura de les comunicacions corresponents a la dita catedral. Tornada a Barcelona a les 13 hores.

tarda

16,00 hores: Sessió de Treball, amb la lectura de diverses comunicacions, al finalitzar les quals hi haurà el corresponent col.loqui.

divendres 10:

matí

10,00 hores: Visita a la catedral de Barcelona (lloc de trobada: capella de Santa Llúcia). Després de la visita es llegiran diverses comunicacions corresponents a la dita catedral.

tarda

16,30 hores: Sessió de Treball, amb la lectura de diverses comunicacions, al finalitzar les quals hi haurà el corresponent col.loqui.

18,00 hores: Ponència de conclusions a càrrec del Dr. Joan-F. Cabestany.

18,30 hores: Clausura del Col.loqui.

Esperem que la participació dels socis en aquest Col.loqui, donant suport com a públic assistent a les sessions, es faci palesa mitjançant la tramesa de la corresponent butlleta o si més no directament en els locals de l'Entitat.

- divendres 10 - Inauguració del Curs 1995-96. Presentació del volum VII de la revista LAM-BARD. Estudis d'Art Medieval, que anirà a càrrec del Dr. Manuel Riu. Als socis assistents se'ls donarà gratuïtament un exemplar de la publicació. L'acte es portarà a terme a 2/4 de 8 de la tarda, a la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans.
- dijous 16 - Delegació de Sabadell. Conferència a càrrec del senyor Albert Roig, que parlarà sobre el tema "Últims estudis sobre el campanar de Sant Fèlix de Sabadell". L'acte tindrà lloc a 2/4 de 8 de la tarda, al Museu d'Història de Sabadell (carrer Sant Antoni, 13).

Desembre

- Dilluns 11 - Conferència a càrrec del Dr. Antoni González, que parlarà sobre el tema "La restauració de Sant Quirze de Pedret". L'acte tindrà lloc a 2/4 de 8 de la tarda, a la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans.

Gener-Maig 1996

A falta de les dates definitives (que confirmarem en la propera Circular del mes de desembre) podem avançar que les Sessions de Treball corresponents als dilluns tindran com a tema monogràfic: *L'arquitectura civil catalana d'època romànica i gòtica*.

COL·LABORACIÓ

EL CASTELL I LA PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DE FOIX. UNA APROXIMACIÓ ALS SEUS ORÍGENS

Joan-F. Cabestany i Fort

Aquesta Col·laboració ha estat publicada en el número 38 (agost de 1995) del Full de Divulgació Cultural de l'Associació Amics de Foix *El Xic Torrellenc*, per commemorar el desè aniversari d'aquesta publicació.

El castell era un edifici construït segons una lògica de tipus militar, que tenia com a finalitat garantir la seguretat del seu entorn, endemés era part d'un sistema de defensa i al mateix temps d'atac. Una línia fortificada s'estenia per la frontera -Marca- i tenia com a missió repel·lir les falconades islàmiques o ésser punt de partida de les escomeses cristianes contra els musulmans. Els comtes de Barcelona i els seus guerrers coneixien el castell com a estratègia i tàctica militar, resultat d'una experiència adquirida sobre el terreny i no per una valoració de la situació i conjuntura militar feta des d'un comandament llunyà i fruit d'una anàlisi tàctica. Això no vol dir que no fessin anotacions, esquemes o croquis per a poder recordar com era la frontera o marca en allunyar-se d'un indret o del conjunt de la frontera.

El castell va construir-se el segle IX i inicis del segle X, amb predomini de la fusta, no fou fins que la revolució tecnològica del segle X va triomfar als comtats catalans, regnat del comte de Barcelona Borrell II (950-992), en què va motivar una gradual substitució de la fusta per la pedra. L'art romànic no va ésser, solament, una tècnica per a l'edificació d'esglésies sinó que també van construir-se castells i altres edificis civils, majoritàriament no conservats. El castell romànic es va edificar al voltant d'una torre circular, construït amb pedra i amb una tècnica de treball igual que les esglésies. El castell, l'any 1000, va guanyar solidesa, no era tan fàcil la seva destrucció, les matèries combustibles són escasses, s'havia d'assetjar fins que la fam l'obligava a rendir-se.